

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De reprobata beneficii viuentis impetratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

tim quibus aut propter senium aut propter infirmitatem imminet vita periculum impetrant, vt illis decedentibus tanquam colligantes in illorum iuribus facilius subrogentur, voluit vt deinceps nullus in iure, vel ad ius in beneficio defuncti, quod illo viuente in casibus premisis vel similibus impetrant, aliquo modo subrogetur: ac subrogatio, & gratia si neutri, si nulli, seu noua prouisionis, aut perinde valere taliter impetranti nullatenus suffragetur.

GLOSSA SEPTIMA.

Impetrans beneficium viuentis eo mortuo ad ius illius subrogari non potest.
Tertius hic casus ponitur, & est additio Paul. 2. Quod nullus subrogetur in ius illius defuncti, cuius beneficium in vita impetrauerit, maxime propter senium, aut infirmitatem, vt eo mortuo in ius illius subrogaretur, tunc vt fraudibus obuietur: & vt votum captandæ mortis auferatur, iuxta c. 2. de concess. preb. lib. 6. non proderit huic subrogatio, nec alia prouisio.

2. Sed quomodo hoc sciri potest, cum solus Deus sit cordium scrutator? Resp. si appareat de prima impetratione beneficij viuentis, senis, vel infirmi, & postea de ipsa subrogatione in ius illius mortui tunc probatum erit quod hic dicitur: quia exprima prouisione & 2. præsumendum est impetrantem habuisse illum animum: cum ex præteritis præsumamus ad præsens. l. si qui adulterii. C. de adulter.

3. Et sic ex hoc textu patet, quod si quis vult in alterius locum subrogari, oportet quod iuste: aut saltem coloratè cœperit litigare, alioqui si iniuste & incoloratè, non poterit subrogari, per istum tex. & idco dixi oportere eum bona fide, vel iuris aliquo pretextu mouere processum.

4. Secundo requiritur, quod defectus potuerit inquietari, alias si possedit set triennium, non posset molestari, per regul. & decretum de pacif. possessor. de quo pleni scripsi

in tract. meo de pacif. posses. in Concord. Fran. 5. Tertio, status litis & causæ exprimi debet, vt hic. & cap. inter. de re iud. dixi superius in signatura gratis

6. Quarto coram quo lis pendeat, & introducta sit, an coram iudicibus laicis super possessorio, an coram ecclesiasticis super petitorio exprimendum est.

7. Quinto requiritur quod hæc in signatura expressa sint, alias non supplebuntur in bulla: nisi in signatura esset clausula, Statum causæ pro expresso habentes, vel vt exprimi possit, non obstante regul. cancel.

8. Sexto quia multi alienum fati munus optantes impetrant beneficia viuentiu, vt demum subrogari possint. Et quia ista materia est frequens, (quæ vtinam dormiret) ideo eam per regul. cum amplia. & limitat. tractabimus.

De reprobata beneficij viuentis impetratione.

Regula itaque est, quod non debet quis impetrare beneficium viuentis, nec in illius locum substitui, alioqui est ab ecclesiastica communione pellendus. c. 1. de concess. preb. Communio dicit ibi tex. ecclesiasticam, id est, Sacramentorum perceptionem, quia horum communionem in ecclesia habemus. c. sicut alterius. 7. quest. 1. & 10x. in cap. si episcopus. 10. distinct. & c. seq. dicit cunctorum episcoporum charitatis communione priuetur. facit c. fin. de clerico excommunic. ministr. alibi sacris altaribus est amouendus. ca. sicut. 1. q. 6. dixi in gloss. fati, in proem. Concord.

Regula beneficij viuentis nemo impetrat. Communio ecclesiastica que dicitur.

2. Sanctam communionem ergo sacrosanctum Christi corpus vocat text. in c. ad eius in fin. 5. distinct. ibi sanctæ quoque communionis mysterium in eisdem diebus percipere non debet prohiberi.

Sancta communio.

3. Item quando Papa communionem fidelium quem priuat tunc censetur ille excommunicatus. c. 2. de except. c. illud. §. licet de clerico excommunic. ministr. ibi, communioni fidelium se ingessit.

Communio fidelium.

4. Secus quando priuatur communionem etiam totius ecclesiæ. cap. fin. 90. distinct.

quia tunc intelligitur de perceptione sacramentorum. *35. dictum fuit.*

5 Interdum Papa simpliciter communicationem restituit, vel ad communicationem, id est excommunicationem & societatem, siue consuetudinem, quam habebat, quia fuit priuatus per inobedientiam. *11. in c. ex literis, de constit. c. cognouimus. 15. q. 6.*

Rationes prohibita impetratio in beneficiis viuentis.
6 Ratio predictae regulae multiplex est, tum quia beneficia perpetua esse debent. *c. factis. 56. distin. & beneficiis non est quis priuandus sine causa. cap. inuentum. 16. quest. 7.* Ideo illa quis impetrare non debet viuentis possessore, alioqui perpetuo non essent apud illum.

7 Secunda, quod ius in aliena re dari non potest. *l. 2. ff. de pignorat. actio. gloss. in l. 1. ff. de pigno. & in l. 2. c. si res aliena pignori data sit. sed ius beneficium est eius, cui collatum primo fuit. cap. si tibi absent. de preb. in 6. ob id nec alteri concedi poterit. Non refragatur, quod res aliena potest vendi. *l. rem alienam. ff. de contrab. empte. quia tunc per venditionem non transfertur ius in re, sicut per beneficii collationem. gloss. in dict. l. rem. cap. fin. de concess. preben. in 6.**

8 Adhuc quia votum captandae mortis inducitur, exolum etiam ipsis gentilibus. *c. 2. de concess. preb. gloss. in ver. cancel. 20.*

Poenae impetrantis beneficium viuentis.

9 Item ad tollendam ambitionem illius, qui sic petit prouideri sibi de beneficio non vacante. *c. quia in rationum, de preb. facit cap. sicut. 1. quest. 6.* sic dicens, sicut is qui inuitatus renuit, quastus refugit, sacris altaribus est remouendus, sic qui vltro ambit vel importunus se ingerit, est proculdubio repellendus: nam qui sic nititur ad altiora conscendere, quid aliud agit, nisi ut crescendo decreseat & ascendendo exterius, interius in profundum descendat. Hec igitur est prima poena, ut communione ecclesiastica priuetur.

Impetrans viuentis beneficium.
10 Secunda poena est, quia isti in locum viuentium substituti sunt fures & latrones. *c. non furem & latronem, qualem Gilfuy, latro, laudum esse sentimus in Namnetica sede, & infamis. qui viuentis, quod non licuit, locum non tenuit usurpare. 7. q. 1. qui furtum est con-*

tractatio rei alienae inuito domino. *l. 1. ff. de furtis. & l. 1. de oblig. que ex delictis nascuntur. in testu.*

11 Tertia poena est, ut sit infamis. *c. audimus. 3. q. 2. & c. infames. 6. q. 1. ibi, qui indigna sibi petunt loca: & infamibus porta dignitatis clausa sunt. reg. infamibus, de reg. iur. in 6. l. 2. c. de dignita. lib. 12.*

12 Quarta sunt deponendi. *c. imprimis. 2. q. 1. vers. de episcopi persona: ibi is episcopus, qui eo superstitie peruersae, & contra caones in ecclesia eius ordinari praesumpserit, sacerdotio priuatus ab omni ecclesiastico ministerio repellatur: intellige deponendum ab eo honore & beneficio, in quo fuit praefectus. cap. eum qui. 7. quest. 1. ibi, Archidiaconatus honore deponimus, non ab officio: ut declarat d. Bernard. de Luco in sua practica, criminati. c. 44. in verb. vnius possessoribus.*

13 Quinta est, quia non potest habere illud beneficium amplius propter iniuriam & culpam suam, quod viuentis impetravit beneficium. *Ancha. & Panor. in cap. 1. de concess. prebend. facit cap. nullus Pontifice. 79. distin. vbi si duo fuerint electi in vita, nullus illorum habebit. cap. seq. vbi noua ordinatione vtendum est: quia bonum est argumentum de matrimonio ad beneficia. cap. inter. de translatio. episcop. sic arguit cap. sicut. 7. q. 1. & c. sicut. 21. q. 2.*

14 Sicut non potest quis habere eam uxorem cum qua viuo marito contraxit. *cap. 2. & fin. de eo qui duxit in matrimonio. quam poluit per adulter. sic nec beneficium, quod altero viuentis obtinuit. Et ista est communis & vrgens ratio, resti d. Philip. Probo in adu. ad Ioann. Monach. in c. si. de const.*

15 Idem si is, qui beneficium viuentis impetravit, postea impetret etiam a Papa rursus beneficium istud, non facta expressione collationis sibi prius factae de beneficio viuentis, non valebit secunda provisio: tum quia subreptitia: & quia iam est infamis, & inhabilis ad illud, per supradicta.

16 Nec etiam valebit collatio ab ordinario facta, per text. expressum in cap. post electionem. de concess. prebend. vbi Panor. in 4. not. hoc asserit, quia hoc Papa declarauit

Deposuit
qui viuentis
beneficium
impetrat.

Qui beneficium
impetrat
non potest
habere illud
postquam
impetratum
est.

Secunda poena
impetrantis
beneficium
viuentis
non potest
habere illud
postquam
impetratum
est.

in regul. 20. & quod ignorat non videtur Papa remittere. l. mater. ff. de in officio. testat. & si non potest subrogari postea in locum illius, cuius beneficium impetrauit: ut supra dictum fuit: & videtur alia poena. Decius in l. fin. non. 17. C. de pactis

Cum impetrante beneficium viuentis solus Papa dispensat.

17 Sexta poena, Quod nullus potest dispensare cum isto, cui collatum est viuentis beneficium praterquam Papa: ut docent Panor. & alii in d. cap. 1. & sic collatio ab ordinario, vel legato illi facta non valebit: ut firmiter do. de Luceo venerand. & admirabilis, ac vitæ intemperatae episcopus in d. cap. 45. in sua praxi criminali: nisi legatus à Papa haberet hanc potestatem.

18 Septima poena est, quod collatio illi facta nullius est momenti. cap. consuetudinibus. de don. & nullitas actus plerumque inducitur ad poenam. gloss. & doct. in cap. translatio. de const. scripsi in §. monemus de coll. in Concord.

Conferens beneficium viuentis non potest collatione.

19 Octava poena est, quod ad collatorem ut si scienter contulerit beneficium viuentis, dum vacabit, non poterit illud amplius conferre, quia deliquit: & delinquens priuatur collatione. cap. in cunctis. in fin. & cap. super ea. de elect. text. in l. quidam in fin. cum sequent. ff. de donat. vbi donans bona proximi viuentis priuatur illius bonis tanquam indignus. Idem in l. 2. §. fin. ff. de his quib. ut indign. ut puniatur, in quo deliquit. c. postulas. de cler. excom. m. & ibi dixi in interpret. ad illum text.

20 Hoc tamè egeret declaratione, quia non est à iure expressum: & poena priuationis non imponitur nisi exprimitur. gloss. & doct. in cap. fin. de iure patron. & quibus videatur expressa in iuribus præallegatis superius: tamen Innocent. & Panor. tenent illos non priuari, in d. c. bone 2. circa fin. de electio. puod fortè verius est.

Episcopus non tenet beneficium conferre.

21 Excusatur verumtamen episcopus, si contulerit beneficium absentis, qui longa fuit absentia detentus, ut ignoraret, an viuus esset an mortuus. gl. in cap. non oportet primo, de consecratione. dist. 5. & Corset. in singul. incip. vagabundus, si tan in i. reuertatur, recuperabit suum beneficium etià absque alia collatione & solennitate.

22 Item non procedit in Papa, qui poterit iterum eidem conferre, dum tamè hoc ei fuerit expressum, quia in beneficiis habet plenissimam potestatem, c. 2. de prob. in 6. non valeret tamen collatio beneficii viuentis facta à Papa sine causa, sine qua nec solet quem deponere, & priuare, cum sit fidelis seruus & prudens, quod constituit Dominus super familiam: ut plene scripsi in tract. nomina. q. 21. nu. 54. cum seq. & est verisimile quod fuit circumuentus: ut dicit Bal. & alii in c. cum olim. de re iudic.

23 Iam verò ad ampliaciones veniendo, primum extenditur hæc regula, ut nò possit etiam quis constituere procuratorem, vel vicarium, ad conferendum beneficium certum, vel ad acceptandum, nisi ipsius interueniat consentus: ut quia fortè per permutationem, aut resignationem est aliud beneficium habiturus: ut in c. cum vniuersorum, de rerum permutat. licet. illo tit. in 6. & inferius dixerim, ne captanda mortis occasio detur. c. deestanda. & c. ne captande, illo tit. in 6.

Vicarius non potest constitui ad conferendum beneficium certum.

24 Quando quidem non potest quis iurare seruo, ut hæreditatem certi viuentis adeat. l. si quis mihi. §. sed verum. ff. de acqu. hæredit. sic nec constituere procuratorem, ut acceptet beneficium nondum vacans, & illud resignet, ut docet Ioann. Dayma. in proem. Concord. in verb. adiunctum. fol. 105. vers. sed forsitan formidares: ideo debet constitui procurator generalis ad acceptandum quæcunq; beneficia, ne possit insidiari vitæ alicuius. gl. in §. statuit. in verbo, procuratorum, de collat. in Pragm.

Acceptatio beneficii nondum vacantis non valet.

25 Secundo non valet constitutio procuratoris facta de presentando ad beneficium, quod non vacat. Guido Pape cons. 189 circa, & Dec. cons. 172. nec dari potest facultas conferendi certum beneficium. ca. consuetus. vbi docto. de concess. prob. nisi fiat generaliter: ut per Panor. in c. fin. eod.

Constitutio procuratoris de presentando ad beneficium non vacans non valet.

26 Per quem tex. probetur, non valere etiam presentationem de beneficio viuentis: & per cap. illud, de iure patro. docet Ludo. Roma. cons. 465. in re presenti, & Roch. de Curie in tract. de iure patro. in verb. honorificum. quest. 53. & Paul. de Ciuid. in eo. tract. in 6. parte,

parte, art. 3. q. 4. quia rationes supradictæ habent etiam locum in præsentatione. *glo. in cap. fin. de elect. in 6. Petr. Paris. conf. 112. in hac materia. col. 1. in 4. vol.*

Præsentatio de beneficio viuentis non valet.

27 Itaque si tempore præsentationis non vacabat beneficium, sed tempore institutionis sic, an valeat prouisio? Resp. fac casus sequentes. Primum si institutio facta sit ad solam præsentationem patroni, tunc non valebit institutio: tum quia fundamentum deficit. *ca. cum Paulus. 1. q. 1. tum voluntas collatoris, quia noluit conferre nisi ad præsentationem: ideo non valet sua collatio, nec firmatur tractu temporis, quod de iure nullum est. reg. quod initio ff. de reg. iur. & reg. non firmatur. & quod potuit, noluit, & quod voluit, implere nequit. l. multum. C. si quis alteri. c. cum super. de off. delega.*

Institutio an valeat facta ad præsentationem beneficii non vacantis, licet vacaret tempore institutionis.

28 Secundus casus est, si patronus præsentauerit ad beneficium viuentis vel constituerit procuratorem ad præsentandum, si ordinarius tempore institutionis (quo quidem tempore mortuus fuerat beneficiatus) ad præsentationem instituat, & alias quomodocunque vacet, prouideat, valebit sua collatio *vt consulti Dec. conf. 172. quando quidem hic nec voluntas deficit, nec potestas, quæ in literis institutionis declaratur, quippe iure pleno & deuoluto conferre potest gl. & doct. in elem. vna, de supplen. neglig. præla. etiam alteri, quam præsentato, multo magis ei qui fuerit præsentatus. Conferre enim hic poterat absque præsentatione: hoc igitur casu præsentato quamuis vitiosa, non vitiat collationem ordinarii, gloss. & doct. in leg. vnum. ff. si. certum peti. Ad hæc quod non conquerente patrono collatio est valida. cap. illud, de iure patro.*

29 Tertio non valet etiam tractatus habitus de conferendo beneficio viuentis, vel de eligendo ad illud. *cap. bone. 2. vbi Im. & Pan. de elect. Bertac. in tract. de episcopo, in 1. q. 2. partis.*

30 Quarto non valet acceptatio beneficii antequam vacet, ne captandæ mortis inducatur occasio. *c. ne captanda, de concess. præ. in 6. Cle. vna, de concess. præb. Dom. de Ro-*

ta. dec. 431. si imperans, in not. [sub. tit. de concess. præb. decisio. 14.] & Guido Papæ, conf. 107. ex facto, quia in hoc casu est eadem ratio, vt sequitur.

31 Quinto ibidem dicemus in nominato constituyente procuratorem ad acceptandum & resignandum, vt in vim illius procuratorii, procurator non possit resignare quod constituens non habet, & sic non potest constituere huiusmodi procuratores. *leg. qui superstitis. ff. de acqu. hered. ab. unde scripsi in tract. nominat. q. 14. num. 112. & hodie extat super hoc lex Regia.*

32 Sexto non valet citatio facta viuenti beneficiato de eligendo post illius mortem. *c. bone. 2. de elect. quia postquam initium est inhabile, non firmatur tractu temporis, quod de iure ab initio non subsistit, per regul. iuris. Et citatio facta tempore feriatu ad diem non feriatam non valet, vt se Bar. in l. 1. §. nunciatio. ff. de noui oper. nuncia. facit. l. siminov. ff. de feruis exportari. l. quod sponse. C. de don. ante nuptias, & cap. si eo tempore, de rescrip. in 6.*

33 Septimo idem in electione, vt electus ad beneficium non vacans puniatur, cum text. in d. c. 1. dicat generaliter in locum viuentis nullum ponendum, & eadem rationes in electo habeant locum. *ca. bone. 2. de elect. vbi citationem ante mortem factam temerariam vocat.*

34 Octauo idem in nominatione Regia vt non possit fieri de beneficio nondum vacante, siue sit Episcopatus, siue quæuis alia dignitas. *§. 1. in verb. occurrente huiusmodi vacatione, vbi scripsi, de nomina Reg. in Concord. [& si facta fuerit, non valet.]*

35 Nono etiam beneficium non vacans nec quidem promitti potest. *c. 2. de concess. præb. abunde scripsi in gloss. facti, in proem. Concord. Francie.*

36 Decimo quamuis hic text. dicat ponantur, & sic videtur, quod debeat in possessione esse contrarium tamen dicerem: quia per solam collationem ponitur quis in locum alterius: & hic text. dicit, in verbis finalibus, qui passi sunt se adhiberi successores viuis sacerdotibus: & sic sufficit sola patientia illius, cui est collatio facta

facta, licet non sit missus in possessionem.

37 Etiura alia dicunt, ne obrepat in locum viuentis, id est, per obreptionem habeat locum viuentis, dicens illum forte mortuum. *ca. sicut. in fine. 7. q. 1.* Sed in c. sed *ibid.* dicitur se prouehi consensit, & in *ca. post electionem. de concess. preb. & in cap. in apibus, & cap. sequ. ibid. 6. q. 1.* substituti scribitur.

38 Et sic requiritur tantum collatio: imò dicit textus in *ca. infames 6. q. 1.* qui indigna sibi petit loca: ergo sufficit sola petitio, per *c. sicut. vir. 7. q. 1.* nam si non peteretur, Episcopus non conferret: & prohibito vno, prohibetur omne, per quod peruenitur ad illud. *leg. Oratio. ff. de sponsal. & quia per eum non stat, cum id procuret petendo, quominus habeat.*

39 Vndecimò procedit etiam in officiis Regis, vt conferri non debeant, antequam vacent: vt est in rub. *De donner benefice ou office, ne confiscation auant la vacation, ou declaration, vbi scripsi in 2. tomo. in 2. ordin. Regis.*

40 Et idem statuitur in stylo Parlamet. *rub. de concess. beneficii, vel officii non vacantis: vt pena etiam habeant locum in prouiso à Rege: cum bonum sit argumentum de beneficiis ad officia. Bar. in l. 2. §. data. ff. de optione leg. Lucas in l. amonas. C. de erog. militar. amona. lib. 12. refert Ioan. Lupus in decre. per vestras, in prin. col. 2. de donatione inter virum & uxorem, quod non probo in pœnis, que non sunt extendendæ. l. interpretatio. ff. de pœ. saltem omnes.*

41 Duodecimo procedit etiam, si de proximo beneficium esset vacaturum, puta per non promotionem, vel aliàs. *ca. licet canon. & ca. commissia. de elect. in 6. vel esset in fine temporis de non consecrandis in cap. cum in cunctis: §. cum verò, de elect. vel esset morti proximus. cap. bonæ. 2. vbi doct. Sic consuluit Ancha. *cons. 397. apparet, col. 1. facit. l. non ideo. ff. de rei vendic. & d. c. commissia. vbi totum tempus elapsum esse debet antequam beneficium vacet: alioqui beneficium viuentis impetrare quis dicitur.**

42 Decimotertio ampla etiam si consuetudo esset in contrarium, quia non valet, cum sit contra bonos mores. *l. nol. in c.*

2. de concess. preb. Gomes. in regul. Cancell. 20. q. 3. viuentium in si. Curt. in cap. si. de consuetud. vnde mirum est hodiè tot homine sic beneficia viuentium ambire, & maxime curiales.

43 Decimoquarto extende quoque in Subrogari subrogatione, nam si quis petat subrogari non debet in locum viuentis, his pœnis puniri debet. *quis in l. Inol. in d. c. 1. not. 1. quia patitur se successorem dari viuo sacerdote: quod prohibet ibidem tex. & ista regul. Canc. quod est verum inuito eo, qui beneficium possidet, secus eo consentiente, & resignante, vt supra dictum fuit.*

44 Decimoquinto habet locum etiam Episcopatu ite text. in quocunque beneficio, siue viuentis. *fit Episcopatus. ca. presentium. 7. q. 1.* siue fit vel aliud beneficium curatum, vel aliud simplex, regularare, vel secularare, per *c. sicut alterius, in si. qui obtinere. 7. qu. 1.* ibi hæc non solum de episcopis, verum re nõ potest etiam de quibuslibet ecclesie ministris in locum viuentis alter obrepat. Nec obest verbum sacerdotibus, quod est appositum in *d. ca. 1.* gratia frequentioris vsus, sed ob hoc non excludit alios. *per text. in ca. quamuis, de dec. & text. in auth. cassu. C. de sacrosanct. eccles. gloss. in clem. 1. in verb. presidentes, de rescripti. quam ibi not. & scripsi in tract. nomi. qu. 5.*

45 Decimosexto extenditur ad commendam, vt beneficium viuentis alteri commendari non possit quando commenda facta erat à Papa. *Cassador. decis. 3. cui commẽtari. rub. de preb. secus si ab ordinario facta esset ad sex menses: quia nihilominus conferre poterit ordinarius illud beneficium sic commendatum. c. nemo demceps. de elect. in 6.*

46 Nec dicitur ordinarius tunc conferre beneficium viuentis, cum post tempus præfatum sex mensium ille commendatarius nihil iuris in eo habeat: secus in commenda Papæ, quæ fit ad vitam, & habetur pro titulo. *gloss. in pragm. rub. de pacific. possess. in verb. ritulum. facit. c. dudum. 2. de elect. scripsi in tract. de pacific. possessor. in concord. in 5. an. pta. nu. 35. & seq. & superius in tract. de commenda.*

47 Lîmita quando quis impetraret beneficium.

Kk

Officium viuentis nõ debet conferri.

An vacantia non debet beneficii impetrari.

Consuetudo impetrandi beneficia

ficiū viuentis ex iusta causa, utpote, quia vacat per non promotionem. c. licet canon. de elect. in 6. vel si per hæresim, aut per simoniam vacet, vel alio modo. ut per totum. in de simo. & ad abolentan. de hæresicis. & c. beneficium, de regul. in 6. vel si impetretur post professionem.

48 Et his casibus non videtur conferri beneficium viuentis, quia iam est priuatus iure, quod habebat in eo: & sic vacabat beneficium. & licet haberet ius retinendi ex aliqua causa, tamen collatio valeret. cap. licet Episcopus de præb. in 6. c. in fine de homio. ibid. Pan. in c. de multis, de præb. facit. ca. post electionem, de concess. præb.

Motu proprio non potest conferri beneficium

49 Secundo non procedit, quando motu proprio conferretur. gl. in reg. Cancell. 20. rest. confer. per tex. in l. 1. c. de petit. honor. sub l. lib. 10. Anchi. viuentis conf. 397. quia non impetrauit, tamen Gomez. in d. reg. tenet contrarium quod motus proprius solet impetrari: & quia fieret fraus regulae, etiam quia de stylo debet expressè derogari. d. regul. Cancellarie, quod non fit per clausulam motu proprio.

50 Sed ego dicerem pœnas non habere locum quo ad illud, cui sic fuit collatum, si illud non acceptauit, quia non videtur esse passus non acceptando: de quo loquitur. d. c. 1. alioqui contra: nempe si viuentis beneficium etiam motu proprio collatum acceptauerit, pœnis superius contentis saltem multis tenetur: quia conueniunt verba, ergo & dispositio. l. 4. §. notens. ff. de damn. infest. c. in damnationibus. §. supradicta, de elect. lib. 6.

Ignorantia excusat in peccatione beneficii viuentis.

51 Tertio non habet locum, quando probabiliter ignorans eum viuere illud impetrauit, vel ei collatum fuit. gl. & doct. hic, quia ignorantiam nolimus obligare. l. genera. i. c. de Tabular. lib. 10. l. si. ff. de decretis ab ord. faciend. ibi huiusmodi pœnas aduersus scientes parauit. & Oldr. conf. 304. infra scripte. nu. 7. & las. conf. 64. in causa. col. 5. in 3. vol. quo pretextu ignorantia voluit omnes se excusare.

Iusta credulitas à pœna excusat.

52 Quamobrem intellige iustam credulitatem excusare à pœna: ut si fama publica fuerit illum esse mortuum. l. cum quidam.

§. quod dicitur, & l. si quis mihi bona. §. sed p. trion. ff. de acquir. heret. l. siquidem. & ibi glo. & doct. C. solui in matrimon. l. si. ff. de hered. instur. l. 2. quis ordo in honor. posses. seruet. ut consulti. Dec. consil. 308. in causa. & Ioan. de Selua in tract. de bene. in 3. parte. q. in. & Syluester in verb. beneficium, in 3. q. 18. in sua summa.

Quia sicut is, qui vult hæreditatem adire, & iucedere ad eam, debet esse certus de morte, & causa aditionis, nec debet de his dubitare. l. nec nos, de captiuis. C. & l. quod si dubitet. ff. de acq. heredit. sic impetrans debet esse certus de morte priuquam petat, vel impetret sicut adire volens. las. in d. conf. 6. 1. col. 6. in 3. vol. & conf. 127. in causa, col. 3. vol. 4.

53 Et licet ignorantia non debeat puniri, intelligit glo. quando nihil egit, in l. ex malefictis. ff. de actio. & oblig. secus si aliquid egit, utpote quia impetrauit viuentis beneficium: nam ista impetratio facit, ut debeat exprimeri, & exprimendo sibi prouidet: nec ignorantia punitur, sed oneratur ad collationem beneficii viuentis exprimendam, ut Papa videat, an illi conferre debeat: & an inueniatur magna vel parua ambitio: & sic non est pœna sed onus.

54 Debet etiam collator esse certus de vacatione & morte, antequam iure conferat, licet possit conferre, si vacat. gl. in c. 2. de elect. in 6. arg. auct. hodie. C. de repud. c. in presentia. de spons. Acgid. Bellamera, decis. 16. & Cardin. conf. 99. dico quod acceptatio: & optarem legem fieri, ut si collator (nisi iusta credulitate ductus esset) conferret ante mortem, ut suspenderetur à conferendo per mensem vel annum, quæ collatio. ead. daretur illius ecclesie, in qua est episcopus, & quod impetrans beneficium viuentis esset perpetuo inhabilis ad illud, & ad alia quæcunque beneficia, priuatus etiam esset ipso iure beneficiis, si quæ habet, ut ambitio & habito careret. c. pen. de transla. episcopi: alioqui facile ambitio fedari non poterit.

55 Quarto quando expressit in supplicatione, quod iam fuerat ei collatum beneficium viuentis: quia Papa huic tex. derogare potest, cum plenitudinem habeat potestatis.

Legit ad tollendam ambitionem

statis. ca. proposuit, de concess. praben. clausulam apponendam describit d. Philippus Probus in addit. ad Ioan. Monach. in d. ca. si. col. 2. de constit. lib. 6.

Viri potest beneficii cum viuens.
56 Quinto limita per vniouem, quia beneficium viuens vniri potest ecclesie, sed absque praiudicio possidentis. ca. consultationibus, de donat. cle. vlt. de reb. ecclies. non alienand. nam quod datur. collegio, nemini datur. c. Episcopus. §. qui manumittitur. 12. qu. 2. & sic nullus viuents mortem desiderabit. gl. not. in cap. cum venisset, in glos. 1. de reitut. spolia.

57 Sed forte omnes de collegio id desiderabunt: ob id melior videtur ratio, quia per vniouem non fit praiudicium viuenti, ideo vnio valet: sed impetratio non potest ab alio fieri, vel collatio sine viuents praiudicio: ideo, promissio prohibetur, non vnio: vt plene scripsi in tract. de vniouibus.

Ex consensu suum potest conferri beneficii.
58 Sexto non procedit, quando ista collatio beneficii viuents fieret ex consensu illius cuius est beneficium, tex. in c. beneficii, de regul. in 6. quia volent non fit iniuria, nec dolus. l. ff. de iur. iur. tex. in c. sicut alterius. 7. qu. 1. & sic non haberet locum, quando is primo in infirmitate constitutus resignasset, & mortuus fuisset intra viginti dies, quia tunc per obitum impetrari poterit.

Coadiutor viuens datur potest vt carius vel administratur.
59 Septimo quando esset senectute, vel morbo perpetuo detentus, forte lepre: quia tunc ei potest dari coadiutor, vel administrator. c. de rectoribus, & c. pen. & c. fin. de clerico egrotan. c. qualiter, & seq. & c. nihil. in si. & c. seq. 7. qu. 1.

60 Item presule ab hostibus capto datur a Papa vicarius in temporalibus, & spiritualibus, quousque durabit impedimentum. cap. si Episcopus, de supplenda neglig. prelat. in 6. facit. clem. 1. de foro comper. & de hoc scripsi in tract. nomina. quest. 8. num. 27. Sed eo reuerso cessabit potestas huius vicarii.

Transferripotest vnio in aliu d. beneficii.
61 Octauo non procedit in translatione: nam Papa ex causa necessitatis, vel utilitatis transferre aliquem potest. c. in apibus, in si. 7. qu. 1. Sed secundum rei veritatem non viuenti, sed defuncto quodammodo Epi-

scopo probatur quem substitui. text. ibi & superius scripsi, de transla.

62 Nono cum aliquis relicta priori Cathedra, sua autoritate ad aliam transferit, & alius ei substitutus fuerit: licet illi priori ecclesie Episcopus esse non desierit, substitutus tamen Episcopatum habebit [quia deliquit qui sua autoritate transtulit, cap. Pastoralis, in fine. 7. qu. 1. & c. seq. & cap. ponnit. de transla. Episcopi.]

63 Item beneficium viuents impetrasse censetur, quando tantum tempus non erit lapsum, intra quod potuerit verifimilis notitia mortis haberi: vt per reg. 28. de qua inferius scribam in tract. renuncia.

64 Item collatio facta de beneficio non vacante non conualescit, si postea moriatur is, cuius collatum fuit beneficium: quia non firmatur tractu temporis, quod ab initio de iure non subsistit. reg. non firmatur, de reg. iuris, in 6. leg. quod in initio, alio titul. ff. & sic docet Barb. in ca. consultationibus, not. 1. per illum, text. de dona. facit quod not. in ca. si de iure paruo.

65 Decimo non procedit in beneficio vacante, non tamen libero, vt pote, quia est collatum absenti, si is non acceptet, vel moriatur, mihi conferri potest etiam ab ordinario: quia rationes regula locum non habent: vt docet Ancha, in ca. si tibi absenti, col. 2. de preb. in 6.

66 Undecimo limitatur in eo qui conuertit ad fidei vnitatem aliquem locum, quem si postea tenuerit per triennium, nemine ab eo illum repetente, vltimus ab illo non repetetur. c. 1. de preb. sed ibi hoc est in fidei fauorem: vt ibi scripsi [in meis interpret. ad ius cano.]

67 Vltimo non obtinet locum prefata regula, quando collatio fuerit facta procuratori meo, & ego non acceptauerim: tunc nullam poenam patiar ante ratihabitionem, quia nullum prebui offendiculum, nec culpam: ergo sine causa puniri non debeo, reg. sine culpa, de regul. iur. in 6. Anch. cons. 397. apparet, col. & quia non videor passus me substitui, postquam non acceptauit.

68 An vero sufficiat derogatio genera

Impetratio beneficii non conualescit etiam si statim moriatur viuens.

Conuerteris ad fidei vnitatem locum cum lucratur.

Poenas non incurrit de minus per collationem procuratoris factam.

Derogatio *lis?* Resp. putarem non sufficere, tum quia *specialis est* ex stylo apponi solet. & iste casus est igno- *facienda* *nec genera* *lis sufficit.* tus Pontifici, ergo non videtur illi dero- gare, nec tollere, quod ignorat. *mater. ff. de* *15 sufficit.* *in offic. resham.* & quia non recipitur dero- gatio regularum, nisi expressæ fuerint. *Gom. in proce. regul. Cancell.*

69 Alioquin nihil prodesset ius, nec re- gula: quia semper derogatio generalis ap- poni solet, & sic nunquam procederent i- sta pœna, contra beneficia viventis im- petrantes: quod nequaquam est dicendū: ob id festinem hodie etiam hoc observari in hac pœna, ut non valeat collatio facta ab ordinario ei, cui semel collatum fuit beneficium viventis, nec quidem si à Papa, nisi fuerit expressè derogatum, quia sub- reptitia diceretur huiusmodi provisio, te- ste Petro de Viario, in tract. de elect. 1. parte, ca- pit. 19.

70 Et an supplicatio Papæ probeat im- petitionem: probari decidit Gomel. in d. reg. 20. q. 3. & si pars neget eam impetrasse, quis habeat probare, ibidem vide.

Sed Subrogatio & gratia si neutri, si nulli, seu novæ provisionis, aut perinde valere talis impetranti nullatenus suffrage- tur.

GLOSSA OCTAVA.

Potentior non debet subrogari.

Intellige non valere subrogationem, nisi sit regulæ isti derogatum: & Papa solet derogare petentibus, quasi indifferen- ter, ut vidi, quod potentiori denegaret per rub. C. ne liceat potentiori: & l. vnam. C. si qua- cunque prædit. potesta. hocque fuit denega- tum tempore Inno. 8. Cardinali sancti Pe- tri ad vincula, teste lo. Staphil. in tract. de literis gratiæ. fol. 167. de literis iustitiæ.

2 Unde dicit in supplicatione debere ap- poni ista verba. Attento quod Orator non est cedente potentior, &c. licet derogetur, etiam pro potentiore, & favorabilius: ta- men si non sit expressum in supplicatio- ne, quod est potentior, non valet deroga-

tio, per nor. in c. 1. de aliena. iudic. mutan. caus. facta, & l. 1. & per totum. ff. illo. in. plen. scri- pti in scholasticor. priuil. 177. & in con. in. Reg. tract. de cesio. in 2. tomo. Gomel. q. 15. dicit ho- die indifferenter Cardinalibus concedi derogationem: ideoque prælati per saxa, & per ignes ad Cardinalatus apicem aspi- rant, & quandoque pecunia: quod est te- stabilius. & hic est quartus casus in quo re- gula flectitur.

3 Si tamen vnus colligens obtinuerit sententiam in sui favorem, etiam in rem transiuerit iudicatam, poterit etiam pote- tiori cedere, cum derogatione regulæ: tunc enim omnis præsumptio multig cessat: nam tunc non videtur in ductus, quod de iure suo diffideret: *ut doct. not. in c. 2. de a- lien. iudic. mutand.* sed hoc casu requiritur, quod sententia lata fuerit contra omnes colligentes: nec sufficeret contra vnum latam esse, quia cum illo collusio posset esse, *test. Gomel. in q. 1. super hac regula.*

4 Quintus casus quando quis petit sub- rogari in locum illius, qui tres sententias conformes obtinuerat, & antequam execu- tioni demandata essent, mortuus fue- rit: tunc ei qui locum talis petit subrogari, necesse non est, quod petat derogari isti regulæ: quia hic casus in ea non compre- henditur, cum lis iam sit finita, *per clem. 1. de re iudic.*

5 Et idem si finita erat per sententiam, quæ transiit in rem iudicatam *per rex. in c. 1. de litis contest. in 6.* Et sic cum lis sit finita, non præfertur colligens impetrans, etiã si huic non sit derogatum *reg. Gomel. qu. 14. gl. & doct. in c. si. vi. lit. pend. in 6.*

6 Sextus casus quando duo super bene- ficio litigabant, ambobus mortuis non po- test subrogari tertius, quia lis est iam finita ideoque prosecutio litis finitæ fieri non potest, *leg. cum lite mortua. ff. iudic. solut. Bo- nifa. Vual. in clem. 1. in 4. conel. vi. lit. penden- gari.*

7 Septimus casus quando lis esset iniu- ste mota contra mortuum fortè triduo antequam decederet tunc illa motio li- tis

Subrogari potest in locum qui tres obtinuit sententias.

Mortuis colligens non potest ter- tius subro- gari.